

Ärende: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Konkretisering och förtydligande av föreskrifterna behövs, speciellt gällande förfarandet kring anordnartillstånd och förhandlingsförfarande samt försöksverksamheten.

Beredningstiden har varit för kort med hänsyn till omfattningen av helheten.

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

Optima stöder förslaget att utbildningsanordnarna kan delta i försöksverksamheten.

Försöksverksamheten möjliggör effektiva och hållbara lösningar för utbildningsanordnarna. Försöksverksamheten ger förutsättningar för utbildningsanordnaren att effektivare och mer flexibelt svara på arbetslivets och befolkningens kompetensbehov. Viktigt att regionala särdrag i arbets- och näringslivsstrukturen samt att en kvalitativ svenskspråkig yrkesutbildning garanteras.

Förhandlingsförfarandet behöver konkretiseras både vad gäller struktur och karaktär. Behöver förtydligas vilka saker som kan överenskommas om i försökstillståndet samt vad begränsningar i försöksverksamheten kan innebära. Begränsningar behöver definieras innan ansökningsprocessen för försöksverksamhet inleds.

Optima omfattar och är positivt inställd till att förfarings sättet kring anordnartillståndet förenklas. Positivt att utbildningsanordnare som deltar i försöksverksamheten får utvidgat anordnartillstånd vilket möjliggör rätt att ordna alla examina i examensstrukturen, utvidgad läroavtalsutbildning och arbetskraftsutbildning samt engelskspråkig utbildning.

Optima konstaterar att det finns brister kring hur Undervisnings- och kulturministeriet i verksamhetsstyrningen försäkrar att försöket inte påverkar övriga verksamhetsförutsättningar, exempelvis utbildningsanordnare med rätt att ordna grundläggande yrkesutbildning inom krävande särskilt stöd.

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

En minskning av viktkoefficienterna föreslås i merparten av kostnadsgrupperna. Optima motsätter sig att grundexamen inom lantbruksbranschen flyttas från kostnadsgrupp 5 till kostnadsgrupp 4. Lantbruksbranschen är viktig för landets försörjningsberedskap och bör därmed säkras. Motiveringar till justering av kostnadsgrupp för grundexamen inom lantbruksbranschen saknas. Genomförande av en kvalitativ utbildning i grundexamen inom affärsverksamhet försvåras märkbart utgående från viktkoefficienten i kostnadsgrupp 1. Motivering till att enbart denna grundexamen finns i kostnadsgrupp 1 saknas.

Fördelaktigt att utbildningsanordnaren får finansiering för faktiska förverkligade studerandeår i stället för målinriktade studerandeår.

Insamlingsperioder för prestationer behöver förtydligas. Det föreslagna förnyade finansieringssystemet förenklar inte för utbildningsanordnaren att prognostisera finansieringen. Oklarheter kring vilken period uträkning av maximiantalet studerandeår för icke läropliktiga baserar sig på. Oklarheter gällande poängsättning och viktningskoefficient för sysselsättning samt definition av sysselsatt samt beräkningsgrunder och datainsamlingsperioder.

Flera av de föreslagna åtgärderna ligger i linje med regeringsprogrammet, men gällande utveckling och förenkling av finansieringssystemet omfattar Optima inte att den nationella studerande- (1%) och arbetslivsresponsen (1%) kvarstår som grund för finansiering. Optima föreslår att finansiering som baserar sig på utbildningsanordnarens resultat i den nationella studerande- och arbetslivsresponsen stryks och överförs till finansiering enligt sysselsättningsgrad från 18 % till 20 %.

En minskning av projektfinansiering för utvecklingsarbete innebär ytterligare nedskärningar för utbildningsanordnarna.

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

Optima omfattar förslaget att studerande ska ges stöd för lärande och särskilt stöd för att uppnå krav på yrkesskicklighet och krav på kunnande i enlighet med examensgrunderna. Om studerande behöver tjänster inom vård och rehabilitering, skall studerande ha tillgång till dessa via tjänster som produceras av välfärdsområdet.

Specialundervisning behöver definieras och specificeras, vad innebär specialundervisning och när har studerande rätt till specialundervisning. Finansieringsgrunden behöver förtydligas gällande rätt till stöd för lärande och rätt till särskilt stöd.

Ifall särskilt stöd ersätts med specialundervisning behöver det finnas möjlighet att konsultera speciallärare. Detta försvåras ifall viktningskoefficienten för särskilt stöd faller bort. Viktningskoefficienten för särskilt stöd behöver kvarstå. För övrigt positivt att särskilt stöd inkluderar annan undervisning utgående från konsultation med speciallärare.

Tilaukoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

-

Gripenberg Max
Optima